

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 612/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti W4, s. r. o., Kopčianska 63, Bratislava, zastúpenej spoločnosťou OLEXOVA VASILISIN s. r. o., Dunajská 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marcel Vasilišin, LL. M, vedené pod sp. zn. Rvp 7321/2014, sp. zn. Rvp 7322/2014 a sp. zn. Rvp 7323/2014, ktorými namieta porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd „odmietnutím odvolania“ a „pokynom na odmietnutie odvolania“ proti rozhodnutiu Daňového úradu Bratislava č. 9104401/5/581851/2014/Gom2 z 12. februára 2014 a „odmietnutím odvolania“ proti rozhodnutiu Daňového úradu Bratislava č. 9104405/5/1506617/2014/Husá z 15. apríla 2014, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti W4, s. r. o., vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 7321/2014, sp. zn. Rvp 7322/2014 a sp. zn. Rvp 7323/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 612/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti W4, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 25. júna 2014 doručené tri sťažnosti obchodnej spoločnosti W4, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) „odmietnutím odvolania“ a „pokynom na odmietnutie odvolania“ Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) proti rozhodnutiu Daňového úradu Bratislava (ďalej len „daňový úrad“) č. 9104401/5/581851/2014/Gom2 z 12. februára 2014 a „odmietnutím odvolania“ proti rozhodnutiu daňového úradu č. 9104405/5/1506617/2014/Husá z 15. apríla 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

Sťažovateľka proti obom napadnutým rozhodnutiam daňového úradu podala postupom podľa § 13 ods. 6 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) odvolanie najskôr elektronicky 20. februára 2014 a 15. apríla 2014, následne doplnenej listinnou formou doručenou daňovému úradu poštou 5. marca 2014 a 14. mája 2014.

Daňový úrad následne sťažovateľke oznámil, že odvolania odmieta, pretože neboli podané do elektronickej podateľne podľa § 13 ods. 5 daňového poriadku a podľa jeho názoru tento nedostatok nie je možné žiadnym spôsobom zhojiť.

Daňový úrad napadnuté rozhodnutia nezmenil ani po podaní sťažností sťažovateľky z 13. júna 2014 adresovaných daňovému úradu, resp. finančnému riaditeľstvu.

Keďže sťažovateľka zastáva názor, že „pokynom na odmietnutie odvolania“, resp. „odmietnutím odvolania“ proti napadnutým rozhodnutiam daňového úradu došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie označených práv postupom (rozhodnutiami) daňového úradu a finančného riaditeľstva, následne aby prikázal daňovému úradu prijať odvolania sťažovateľky proti napadnutým rozhodnutiam a vybaviť ich v súlade s § 73 a nasl. daňového poriadku a aby jej priznal úhradu trov konania. Okrem uvedeného sťažovateľka vo vzťahu k rozhodnutiu daňového úradu č. 9104405/5/1506617/2014/Husá navrhuje, aby ústavný súd uznesením odložil jeho vykonateľnosť do konečného rozhodnutia o sťažnosti.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže

ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

2.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa ustanovenia § 112 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenia o spojení vecí, v súlade s citovaným ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde je však možné v konaní pred ústavným súdom použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenia § 112 ods. 1 OSP.

Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 7321/2014, sp. zn. Rvp 7322/2014 a sp. zn. Rvp 7323/2014 vyplýva, že sťažnosti spolu skutkovo súvisia, týkajú sa tých istých účastníkov, sťažovateľka je zastúpená rovnakým právnym zástupcom a v každej sťažnosti sa na obdobnom skutkovom základe s totožnou právnou argumentáciou namieta porušenie označených práv. Sťažnosti sú po formálnej a obsahovej stránke, s výnimkou označenia napadnutých rozhodnutí daňového úradu, celkom identické.

Prihliadajúc na uvedené ústavný súd v záujme hospodárnosti konania v súlade s ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

2.2 K dôvodom odmietnutia sťažností

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorého zmysel a účel spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ústavný súd v danej veci považuje za potrebné poukázať na svoje právne závery, ktoré už vyslovil vo svojej doterajšej judikatúre (III. ÚS 80/06, I. ÚS 354/08) vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti uviedol, že odopretie súdnej ochrany vo veciach prieskumu rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy je v niektorých prípadoch dovolené „ex lege“, tento postup nie je ale namieste v prípade, ak ide o rozhodnutia a postupy, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd (II. ÚS 50/01). Posledná veta čl. 46 ods. 2 ústavy túto skutočnosť výslovne potvrdzuje, keď uvádza: „Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.“ Citovaná ústavná norma žiadnym spôsobom neustanovuje,

v akom type súdneho konania a na základe akého návrhu majú súdy takéto rozhodnutia preskúmať, a ani sa nezmieňuje o druhu rozhodnutí, ktoré by mohli byť (z tohto dôvodu) vylúčené zo súdneho preskúmania, pretože smeruje výlučne k ich obsahovej stránke a jej prostredníctvom k základným právam a slobodám. V dôsledku toho v prípade, keď sa rozhodnutie, resp. postup orgánu verejnej správy (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, z právomoci súdov nesmie byť vylúčené. Vylúčenie takéhoto rozhodnutia zo súdneho preskúmania (v správnom súdnictve) môže signalizovať porušenie čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu alebo iným

zásahom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Napokon podľa § 247 ods. 3 OSP predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Z podaných sťažností je zrejmé, že hlavným argumentom, o ktorý sťažovateľka opiera svoje sťažnosti, je odmietnutie odvolaní ňou podaných proti napadnutým rozhodnutiam daňového úradu na základe nesprávnej aplikácie príslušných ustanovení daňového poriadku. Podľa názoru sťažovateľky v dôsledku uvedeného bolo *„vážne obmedzené ústavné právo na spravodlivý proces v časti práva domáhať sa preskúmania prvoinštančného rozhodnutia a vôbec práva na spravodlivosť, ktorá je týmto odmietnutá“*.

Ústavný súd už na inom mieste toho uznesenia poukázal na to, že podľa § 7 ods. 2 OSP v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Ústavný súd súčasne konštatoval, že keď sa rozhodnutie alebo postup orgánu verejnej správy dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, nesmie byť jeho preskúmanie z právomoci všeobecných súdov vylúčené. Túto právomoc všeobecného súdu nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom. Ústavou daná právomoc totiž neumožňuje ústavnému súdu nahradzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovatelia ako účastníci konania zvolili medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľom dostupných prostriedkov nápravy.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že označený postup (napadnuté rozhodnutia) daňového úradu a finančného riaditeľstva bolo možné preskúmať žalobami

v správnom súdnictve, pričom ich využitie sťažovateľka nepreukázala a ani sa o nich v sťažnostiach nezmienila.

Vzhľadom na uvedené by vykonanie prieskumu postupu a napadnutých rozhodnutí daňového úradu a finančného riaditeľstva ústavným súdom bolo v rozpore s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosti odmietol z dôvodu nedostatku právomoci na ich prerokovanie.

Keďže ústavný súd sťažnosti odmietol, ďalšími návrhmi v nich uplatnenými vrátane návrhu na odloženie vykonateľnosti rozhodnutia daňového úradu č. 9104405/5/1506617/2014/Husá z 15. apríla 2014 sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2014